

Nr 562

**av herrar Strömberg och Norrby i Åkersberga
om en utredning angående tillsatser i plaster.**

Plastmaterial får en alltmer ökande användning i samhället. För närvarande förbrukas flera tiotals kilo per år och person i Sverige. Gemensamt för dem alla är att de förr eller senare blir avfall och på ett eller annat sätt upplöses i sina beståndsdelar — ofta genom förbränning och på det sättet kommer ut i naturen.

Vad som därvid frigörs i miljön är inte alltid ofarligt.

Man skulle visserligen tro det, när man läser två upplysningskrifter publicerade de senaste åren av den svenska plastindustrin. Den ena kom 1969. Det var Ingenjörsvetenskapsakademiens kommitté "Plast Miljö", sammansatt av kvalificerade experter från statens naturvårdsverk, tekniska högskolor och svensk plastindustri, som då utgav sin rapport "Plaster från miljösynpunkt" (IVA:s meddelanden 160). Den andra skriften, "Lära sig leva med plast", utgavs 1971 av en svensk plastindustri.

Gemensamt för dessa båda skrifter är att de genomgående behandlar plaster som om dessa endast bestod av respektive plastpolymer. Med nästan fullständig tystnad förbigås närvaron av en mängd tillsatsämnen i plaster, som färgämnen, antioxidanter, stabilisatorer, mjukningsmedel, brandhårdande medel m. m. Ännu mindre lämnas någon redogörelse för dessa tillsatserns kemiska egenskaper dels då de är inblandade i plasten, dels då de under olika omständigheter frigörs därifrån.

Ett ämne, som används som ingrediens i färgämnen och stabilisatorstillsatser, är kadmium. Det har på senare tid blivit uppmärksammat i pressen för sin giftighets skull, liksom tidigare (den 10 november 1971) av fru Fränkel (fp) i en enkel fråga till socialministern om kadmium i plastleksaker. Att kadmiumföreningar används i plast är dock ingen nyhet; det har sedan länge varit känt i den vetenskapliga litteraturen.

Man kan peka på att när det gällde PCB, var förhållandet detsamma; att PCB användes som mjukgöringsmedel i plaster var sedan länge känt, men inget gjordes åt det förrän det mer eller mindre av en slump fick nyhetsvärde och statsmakterna ingrep.

Nu sittande miljökontrollutredning torde ha till uppgift att ge någon tillsynsmyndighet möjlighet att ingripa mot alla sorters miljögifter. Plasttillsatserna står där i första ledet inte minst därigenom att en mängd plastmaterial används i livsmedelshandlingen i industrin, handeln och hushållen, utan att det existerar några officiella svenska normer för vilka tillsatser som får finnas i dessa plastmaterial och till vilka procenttal.

Med hänsyn till att landets tekniska och naturvårdande expertis ännu icke kommit fram med en övergripande och objektiv analys av vilka tillsatser som används i plast och vilka giftteffekter de kan ha under

plastens hantering och destruktion en uppgift som icke synes vara oöverkomlig — begär vi en snabb utredning (ev. enmans-) rörande tillsatser i plast, som får i uppdrag:

- a) att redovisa förekomsten av tillsatser i plast,
- b) att redovisa vart dessa tillsatser tar vägen vid utnyttjandet, förbrukningen och sophanteringen av plastmaterialet,
- c) att redovisa eventuella miljöeffekter eller avsaknandet av sådana av tillsatserna och deras nedbrytningsprodukter,
- d) att med utgångspunkt i dessa kunskaper föreslå normer för tillåtliga tillsatser i plast.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att en snabb utredning görs rörande tillsatser i plaster i enlighet med vad som anges i motionen.

Stockholm den 24 januari 1972

KARL-ERIK STRÖMBERG (fp)

SÖREN NORRBY (fp)
i Åkersberga